

Ing. ŽIVADIN D. PANTIĆ, stručni saradnik
 Instituta za vinogradarstvo i vinarstvo -
 Sremski Karlovec

MOGUĆNOST ZA PROCJENU PRINOSA PRIJE REZIDBE KOD NEKIH SORTI VINOVE LOZE NA PODRUČJU SREMSKI KARLOVCI

Procjena prinosa vinove loze u toku zime, prije početka proljetne rezidbe i kretanja okaca, ima značaja za poljoprivedne stručnjake, koji prate tržište vinom i groždem, te njihovu problematiku plasmana. Procjena prinosa prije rezidbe važna je i za vinograde i vinogradarske stručnjake, koji se isto mogu koristiti za određivanje dužine rezidbe, odnosno za opterećenje rodnim okcima pri rezidbi.

Mi smo, koristeći neke strane i naše radove i metode (1,4) htjeli ispitati mogućnost da na osnovu ispitivanja u laboratorijskim uslovima procijenimo prinos i da procjenu ako je uspješna, preporučimo praksi.

METODIKA RADA I MATERIJAL

Pri ovom radu metode rada su bile sljedeće;

U 1956 godini od ispitivanih sorti uzeli smo dvadeset rodna lastara. Lastare smo od osnovne prikralili na dužinu 30-40 cm. Pri osnovi lastara ostavljen je i dio dvogodišnjeg drveta. Razlog za ovo ostavljanje je da donja okca ne budu u vodi. Na ostavljenom dijelu lastara odstranili smo sva okca, osim donja dva, koja su normalno formirana i razvijena. U posude sa vodom stavili smo pripremljene lastare loze, vodeći računa da okca budu nad vodom. Nastojali smo da temperatura prostorije bude 20° C. ali se ona pri ovim ispitivanjima noću spuštala i na 15° C. Po završenom kretanju lastara brojili smo izbile cvasti po okcima svakog lastara za svaku sortu posebno. Kako mi ne raspoložemo u literaturi podacima o težini grozdova po veličini (veliki, srednji i mali) za pojedine sorte mi smo u prethodnoj 1955. i godini ispitivanja 1956. utvrdili prosječnu težinu grozdova za ispitivane sorte i to mjerenjem grozdova sa 5-8 čokota svake od ovih. Do podataka za faktičnu berbu došli smo mjerenjem prinosa sa 5 čokota iz donja dva normalna razvijena okca.

U 1959. godini od ispitivanih sorti uzeli smo po 20 rodnih lastara, od kojih smo na 7 donjih okaca prikralili internodije iznad okca na 1 cm. Iste sorte smo stavili u posude sa vodom kroz izbušene poklopce. Nastojali smo da temperatura prostorije bude oko 20° C. ma da se ona pri ispitivanju, po noći spuštala i niže. Po završenom kretanju lastara brojili smo cvasti na krenulim lastarima. Kod istih sorti vršili smo rezidbu jednogubim Gijo načinom uz opterećenje po čokotu: 1 kondir od 2 i 1 luk od 7 okaca. Na lastarima formiranim na luku brojali smo cvasti.

U obadviije godine ispitivanja radilo se o ispitivanju istih čokota, odnosno materijala uzetog sa istih čokota.

Lastari su usiječeni u drugoj polovini mjeseca februara.

REZULTATI ISPITIVANJA I RAZMATRANJA

Prosječna težina grozdova u gramima prema našim ispitivanjima u 1955. i 1956. godini za ispitivane sorte je (2):

- Crvene slankamenke	180
- Crvene dinke	155
- Talijanskog rizlinga	100

Napominjemo, da su naša ispitivanja izmrzavanja donja dva okca kod ispitivanih sorti u toku zime 1955-56. godine dala sljedeće rezultate o procentu izmrzlih okaca (3):

Sorta	I okce	II okce	od osnove
Crvena slankamenka	53	60	
Crvena dinka	50	43	
Talijanski rizling	76	80	

Uspoređenje krenulih okaca u laboratorijskim uslovima sa procentom izmrzlih okaca potvrđuje, da okca koja nisu krenula ne znači da su izmrzla. Ovo nam potvrđuje i pregled krenulih lastara iz okaca u vinogradu, koji je ponekad veći od onoga, koji bi trebao da bude prema ispitivanju izmrzavanja okaca.

Rezultati ispitivanja iznose se u tabelama 1-5.
 Tab. 1. - Podaci laboratorijskih ispitivanja za procjenu prinosa u 1956. godini

S O R T A	% formiranih lastara		Prosječno grozdova po lastaru	
	1 okce	2 okce	1 okce	2 okce
Crvena slankamenka	35	60	1,57	1,66
Crvena dinka	35	60	1,00	1,66
Talijanski rizling	35	35	1,14	1,28

Iz prednje tabele zaključujemo:

- da je najveći broj grozdova po lastaru formiran iz prvog okca od osnove kod Crvene slankamenke, a iz drugog kod Crvene slankamenke i Crvene dinke;

- da je procentualno znatno više lastara izbilo iz drugog okca kad Crvene slankamenke i Crvene dinke,

Procjena prinosa u 1956. godini na osnovu tabele 1. prosječna težina grozdova i preračun po iznijetoj metodi iznosi se u tabeli 2.

Tab. 2. - Procjena prinosa na osnovu laboratorijskih podataka i prosječne težine grozdova

S O R T A	Po kondiru gr.		Zbir gr.	Po čokotu gr.	Po hekt. kgr.
	1 okce	2 okce			
Crvena slankamenka	288	299	587	1761	10307
Crvena dinka	155	257	412	1236	7222
Talijanski rizling	140	128	268	1072	6274

Stvarna berba prema mjerenju grozdova iz lastara sa prvog i drugog okca od osnove kondira iznosi se u tabeli 3.

Tab. 3. - Stvarna berba prema mjerenju prinosa.

S O R T A	Prosječan broj grozdova			Prinos u kgr.		
	1 okce	2 okce	zbir	po čokotu	po pol ha	
Crvena slankamenka	1,0	1,3	2,3	6,9	1,242	7269
Crvena dinka	0,8	1,5	2,3	6,9	1,069	6157
Talijanski rizling	0,6	1,0	1,7	6,8	0,680	3980

Na osnovu podataka iz tabele 1-3 može se zaključiti, da je prinos obračunat na osnovu brojenja krenulih cvasti u 1956. godini u laboratorijskim uslovima i mjerenja stvarnog prinosa u prirodnim uslovima i prosječne težine grozdova za ispitivane sorte manji za:

Sorta	u kgr/ha	u ⁰ /o
Crvena slankamenka	3038	29,5
Crvena dinka	1065	14,8
Talijanski rizling	2294	36,7

Smatramo, da se ovo može objasniti, time, što su u laboratoriju uslovi za kretanje okaca i razvoj grozdova povoljniji nego u prirodnim uslovima, jer u zadnjima sve formirane cvasti iz raznih uzoraka ne daju grozdove pri berbi.

Rezultati ispitivanja u laboratoriju i prirodnim uslovima u 1959. godini iznose se u tabelama 4-7.

Prosječan broj krenulih lastara u laboratorijskim uslovima po okcima po udaljenosti od osnove iznosi se u tabeli 4.

S O R T A	Udaljenost od osnove							Ukupno
	1	2	3	4	5	6	7	
Crv. slankamenka	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	1,0	6,8
Crvena dinka	0,9	0,8	1,0	1,1	1,0	1,0	1,1	6,9
Tal. rizling	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1	7,1

Prosječan broj krenulih lastara u prirodnim uslovima vidi se u tabeli 5.

S O R T A	Udaljenost od osnove							Ukupno
	1	2	3	4	5	6	7	
Crv. slankamenka	0,2	0,6	0,8	1,0	1,0	1,0	1,0	5,7
Crvena dinka	0,2	0,9	0,9	0,9	1,0	0,9	1,1	5,9
Tal. rizling	0,4	0,6	0,9	1,1	0,9	1,0	0,8	5,7

Iz prednjih tabela (4 i 5) može se zaključiti, da je broj krenulih lastara iz donjih okaca u prirodnim uslovima znatno manji od njihovog broja u laboratorijskim uslovima. U cjelini uzeto, broj krenulih lastara u prirodnim uslovima u uspoređenju s laboratorijskim uslovima je također manji.

Koeficijent plodonošejna o krenulom lastaru u laboratorijskim uslovima iznosi se u tabeli 6.

S O R T A	Udaljenost od osnove							Ukupno
	1	2	3	4	5	6	7	
Crv. slankamenka	0,9	1,2	1,1	1,2	1,1	1,1	1,2	7,8
Crvena dinka	1,0	1,1	1,4	1,4	1,6	1,2	1,7	9,4
Tal. rizling	0,8	1,5	1,7	1,5	1,5	1,6	1,2	9,8

Koeficijent plodonošenja krenulih lastara u prirodnim uslovima iznosi se u tabeli 7.

S O R T A	Udaljenost od osnove							Ukupno
	1	2	3	4	5	6	7	
Crv. slankamenka	1,0	1,4	2,0	1,6	1,9	1,5	1,5	10,9
Crvena dinka	1,5	1,7	1,9	1,9	1,8	2,2	1,9	11,3
Tal. rizling	1,7	1,6	1,9	1,5	1,6	1,6	1,8	10,0

Iz tabela 6 i 7 može se zaključiti da je koeficijent plodonošenja u prirodnim uslovima veći, nego u laboratorijskim, odnosno uslovima pod kojima smo mi ispi-

tivanje vršili. Ovo se može objasniti posljedicama odvajanja lastara od matičnih čokota i posljedicama promjena u pritjecaju hranjivih materija.

REZIMÉ

Procjena prinosa u toku zimskog odmora vinove loze ima značaja za poljoprivrednu praksu i privredu uopće.

Koristeći neke principe stranih metoda (1) i metode za utvrđivanje prinosa kod nas (4) za ovu promjenu mi smo vršili ispitivanja u cilju da utvrdimo mogućnost procjene prinosa na osnovu u laboratorijskim uslovima dobivenih rezultata.

Uspoređenje obračunatog prinosa na osnovu laboratorijskih podataka (tab. 2) sa stvarnom berbom (tab. 3) i koeficijenta plodonošenja u laboratorijskim i prirodnim uslovima (tab. 6 i 7) može se zaključiti:

1. Da je obračunat prinos na osnovu laboratorijskih ispitivanja kod svih ispitivanih sorti u području Sremskih Karlovaca veći od stvarnog prinosa u vinogradu. Ovo povećanje iznosi:

Sorta	U kgr.	U %
Crvena slankamenka	3038	29,5
Crvena dinka	1065	14,8
Talijanski rizling	2294	36,7

U prosjeku ovo povećanje za sve ispitivane sorte iznosi 27,0.

1. Smatramo da je razlog ovome to, što su u laboratoriju uslovi za kretanje okaca i razvoj grozdova povoljniji i što u prirodnim uslovima svi grozdovi iz raznih uzroka ne dočekaju berbu.

2. Da je koeficijent plodonošenja veći u prirodnim, nego u laboratorijskim uslovima. Ovo se može objasniti posljedicama odvajanja lastara od matičnih čokota i promjenama zbog toga u režimu ishrane, što svakako stoji u odnosu na lastare neodvojene od čokota.

3. Iz toga proizlazi da bi, sve metode, koje baziraju na procjeni prinosa podacima dobivenim odvajanjem lastara sa čokota (u laboratorijskim uslovima) morale biti za svaku sortu i ekološki ambijent korigirane u odnosu na prirodne uslove.

L I T E R A T U R A

1. Wurgler W., Leyvraz H. et Balay A.: Peut-on prévoir le rendement de la vigne avant le debourrement. Rapport d'activité Lauzanne, 1955.
2. Pantić Ž.: Proučavanje rodnosti pupoljaka (okaca) vinove loze u Vojvodini, rukopis.
3. Pantić Ž.: Zmrzavanje okaca vinove loze u Sremskim Karlovcima, rukopis.
4. Briza K. — Milisavljević M.: Ispitivanje rodnosti okaca u toku zimskog (perioda) odmora, Zbornik radova Poljoprivrednog fakulteta u Zemunu, god. II sv. 2, Beograd, 1954.

